

Mál nr. 112/2023

Nafn málskotsaðila (M)

Nafn varnaraðila (V)

Heiti váttryggingar: Fjölskyldutrygging.

Gildissvið váttryggingar.

Gögn.

1. Málskot mótttekið 23. mars 2023 ásamt fylgiskjöllum.
2. Bréf V dags. 21. apríl 2023.
3. Viðbótarathugasemdir M dags. 25. apríl 2023.
4. Viðbótarathugasemdir V dags. 2. maí 2023.

Málsatvik.

Í málskoti og fylgigögnum þess kemur fram að M hafi verið einn eigenda og íbúi í fjölbýlishúsinu X. Upp komu deilur innan hússins þegar annar íbúi, Y, sem þjáðist af kattaofnæmi, kvartaði undan kattahaldi M og annarra íbúa og gerði kröfu um að M losaði sig við kött í sinni eigu. Rataði ágreiningurinn til kærufndar húsamála sem komst að þeirri niðurstöðu, með úrskurði dags. 31. ágúst 2021, að kattahald væri óheimilt í X. Í kjölfarið krafði Y kattaeigendur í X um skaðabætur vegna málskostnaðar fyrir kærufnd húsamála auk miskabóta. M og aðrir eigendur höfnuðu þeirri kröfu og í framhaldi stefndi Y þeim fyrir héraðsdóm. Voru M og aðrir stefndu sýknuð af kröfu Y og þeim dæmdur málskostnaður að fjárhæð 1.100.000 kr. Byggði dómurinn m.a. á því að stefndu hefðu brugðist við tilmælum Y innan þeirra fresta sem hann sjálfur gaf þeim, svo og því að ekki hefði verið þörf á því fyrir Y að leita lögmannaðstoðar vegna meðferðar málsins fyrir kærufndinni.

Lögmanskostnaður M og annarra stefndu vegna dómsmálsins nam hins vegar hærri fjárhæð en tildæmdum málskostnaði, og gerði M á grundvelli þess kröfu í réttaraðstoðarlið fjölskyldutryggingar sinnar hjá V. V hafnaði kröfu hans á grundvelli þess að umræddur ágreiningur varðaði hann sem „eiganda fasteignar“ og væri því undanskilinn tryggingarvernd váttryggingarinnar.

M mótmælir þeirri afstöðu og telur að ágreiningur málsins hafi varðað háttsemi íbúa í húsinu en komi eignarhaldi þeirra á fasteign ekki við. Hefði hann allt eins getað haldið kött þó hann hefði ekki átt fasteign í X. Hafi ágreiningur Y og M aðeins varðað tiltekna háttsemi en ekki M sem eiganda fasteignar. Ekkert í skilmálum V undanskilji þá ágreining sem varði „notanda fasteignar“, en V hefði verið í lófa lagið að orða skilmála sína með þeim hætti hafi ætlunin verið að undanskilja ágreining sem leiði af háttsemi íbúa óháð eignarhaldi þeirra. Þess utan hafi M ekki lengur verið eigandi umræddrar fasteignar þegar honum var stefnt fyrir dóm.

Í bréfi sínu til nefndarinnar áréttar V þá afstöðu sína að umræddur ágreiningur hefði ekki komið til ef ekki hefði verið fyrir ólögmaðtt kattahald M í X, en honum hafi sem eiganda borið að sjá til þess að reglum um gæludýrahald væri fylgt. Aðild M að málinu hefði ekki komið til nema vegna eignarhalds hans á umræddri fasteign.

Í viðbótarathugasemdum sínum áréttar M afstöðu sína og vísar til þess að meðstefndu, sem eigi í viðskiptum við önnur váttryggingafélög hafi fengið tjón sitt bætt.

Í viðbótarathugasemdum V kemur fram að um brot á ákvæðum laga um fjöleignarhús nr. 26/1994, en ekki hátternisreglum, hafi verið að ræða hvað varðaði kattahald M. Umrædd lög hafi að geyma reglur um réttindi og skyldur eigenda fjöleignarhúsa. Y hafi þá byggt á því í dómsmálinu að um væri að ræða tjón vegna málareksturs fyrir kærufnd húsamála, en ágreiningur fyrir nefndinni hafi verið milli Y og húsfélagsdeildar. Staðhæfingar M um að aðrir stefndu hafi fengið tjón sitt bætt séu þá með öllu ósannaðar en jafnvel þó svo hafi verið hafi það enga þýðingu við úrlausn þessa ágreinings. Enn fremur byggir V á því að frestur M, sbr. 2. mgr. 51. gr. laga um váttryggingarsamninga nr. 30/2004, hafi verið liðinn enda hafi kröfu hans verið hafnað 17. mars 2022 en málskot ekki borist nefndinni fyrr en 22. mars 2023.

Álit.

Í 2. mgr. 51. gr. laga um váttryggingarsamninga kemur fram að ef váttryggingafélag hafnar kröfu váttryggðs í heild eða að hluta glati hann rétti til bótanna ef hann hefur ekki höfðað mál eða krafist meðferðar fyrir úrskurðarnefnd innan árs frá því að hann fékk sannanlega tilkynningu um að kröfu hans væri hafnað. Í slíkri tilkynningu er þá skylt að geta þessa frestar, með hvaða hætti unnt er að rjúfa hann og afleiðinga þess að ekki er aðhafst fyrir lok hans. V hefur lagt fram útskrift úr kerfi sínu, og virðist þar vera um að ræða tölvupósta eða annars konar rafræn skilaboð frá starfsmanni V til ótilgreinds viðtakanda sem virðist þó vera lögmaður M. Eru þessi einhliða samskipti dagsett 16. og 17. mars 2022, en ekki sést á útskriftinni hverjum, eða með hvaða hætti, þau voru send. Er því ekki sýnt að þau uppfylli skilyrði ákvæðisins um sannanlega tilkynningu, né er umrædds frestar getið í þeim svo sem skylt er. Verður því, á grundvelli fyrirbyggjandi gagna, ekki miðað við að umræddur frestur til að krefjast meðferðar málsins fyrir nefndinni hafi verið liðinn og ágreiningur aðila því tekinn til efnislegrar meðferðar.

M krefst bóta úr réttaraðstoðartryggingarlið fjölskyldutryggingar sinnar vegna þess tjóns sem hann varð fyrir vegna málskostnaðar í einkamáli. Í skilmálum váttryggingarinnar segir að hún taki ekki til ágreinings sem varðar váttryggðan sem eiganda fasteignar, og aðila greinir samkvæmt framansögðu um hvort það skilmálaákvæði eigi við. Upphaflegur ágreiningur Y við aðra íbúa í X varðaði það hvort kattahald í X væri í andstöðu við ákvæði laga um fjöleignarhús um samþykki fyrir dýrahaldi. Í 1. mgr. 1. gr. laganna kemur fram að þau hafi að geyma reglur um réttindi og skyldur eigenda fjöleignarhúsa. Þó fallast verði á það með M að kattahald sé ekki háð eignarhaldi á fasteign verður þá ekki séð annað af ákvæðum fjöleignarhúsalaga en að þau taki aðeins til eigenda, og að það séu eigendur, en ekki t.a.m. leigjendur, sbr. 3. mgr. 33. gr. e., sem eru ábyrgir fyrir öflun samþykkis fyrir dýrahaldi. Fyrir liggur í málinu að M vanrækti að afla slíks samþykkis og má rekja ágreining Y við hann og aðra íbúa X til þess. Krafa Y fyrir héraðsdómi byggði þannig á því að stefndu, þ.á.m. M, hefðu vanrækt að leita slíks samþykkis fyrir dýrahaldi. Þá liggur fyrir að aðilar að málarekstri fyrir kærunefnd húsamála voru annars vegar Y og hins vegar húsfélagsdeild að X. Samkvæmt 1. mgr. 80. gr. laga um fjöleignarhús geta eigendur fjöleignarhúsa leitað til nefndarinnar greini á á um réttindi sín eða skyldur samkvæmt þeim lögum og er aðild að slíkum ágreiningi því bundin við eigendur. Verður samkvæmt öllu framansögðu ekki séð að komið hefði til málareksturs fyrir dómstólum og tjóns M hefði hann ekki verið eigandi fasteignar að X. Verður því að telja tjón hans svo samofið eignarhaldi hans á fasteign að óhjákvæmilegt er að hafna kröfu hans.

Niðurstaða.

M á ekki rétt á bótum úr réttaraðstoðarlið fjölskyldutryggingar sinnar hjá V.

Reykjavík, 16. maí 2023.

Þóra Hallgrímsdóttir

Hildigunnur Hafsteinsdóttir

Anna Dögg Hermannsdóttir